

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра теорії та історії музики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Гарант освітньої програми
Олена РОЩЕНКО

О.Рощенко
_____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА

І. Сташевська
_____ 2020 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Олена ГОНЧАР

О. Гончар
« 1 » *вересня* 2020 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА МУЗИКОЗНАВЧОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

спеціальність – 025 Музичне мистецтво

галузь знань – 02 Культура і мистецтво

ступінь вищої освіти – доктор філософії

Харків, ХДАК, 2020

Силабус склав:
доктор мистецтвознавства, професор
Лошков Юрій Іванович

Силабус затверджено на засіданні кафедри теорії та історії музики,
протокол № 01 від «25» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри (Олена РОЩЕНКО)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено радою факультету музичного мистецтва

Протокол № 1 від «01» вересня 2020 р.

Голова ради факультету (Тетяна БОЛЬШАКОВА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Організація та методика музикознавчого дослідження
2	Викладач	Лошков Юрій Іванович
3	Контактні дані викладача (роб. тел., e-mail)	(057)731-37-73 uiloshkov@ukr.net
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова
5	Рік підготовки	2
6	Семестр	3
7	Лекції (год.)	20
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	10
9	Самостійна робота (год.)	60
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	3
12	Загальна кількість годин	90
13	Види поточного контролю	поточне опитування, контрольні тестування, написання рефератів
14	Вид підсумкового контролю	залік

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Курс «Організація та методика музикознавчого дослідження» спрямований на теоретико-методичну підготовку аспірантів до осмисленої роботи над дисертаційним дослідженням. Дисципліна має важливе значення для формування науково-теоретичної бази, професійного становлення, інтелектуального та творчого розвитку науковця в галузі музичного мистецтва. «Організація та методика музикознавчого дослідження» як навчальна дисципліна покликана сприяти прагненню до професійної самореалізації, а також уміння застосовувати теоретичні знання в дослідницькій діяльності.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Курс «Організація та методика музикознавчого дослідження» щільно пов'язаний з дисциплінами гуманітарного напрямку, зокрема, філософією, культурологією, історією світової та української культури, а також низкою професійно-орієнтованих фахових дисциплін музично-теоретичної й музично-історичної спрямованості, зокрема: музичною естетикою, історією світової та української музики, історією та теорією виконавського мистецтва тощо.

Компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується навчальна дисципліна «Організація та методика музикознавчого дослідження», відповідають освітньо-науковій програмі. Здобутий аспірантами в ході вивчення дисципліни «Організація та методика музикознавчого дослідження»

комплекс знань є теоретичним підґрунтям для подальшої дослідницької діяльності.

2.3. Мета вивчення дисципліни – висвітлення теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності в галузі музикознавства.

2.4. Завдання вивчення дисципліни: визначення характерних ознак та організації науково-дослідницької діяльності; вивчення специфіки методології як функціональної системи принципів, методів і методик наукового дослідження; виявлення особливостей дослідження у музикознавстві як системній складовій наукового знання.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у сфері культури і мистецтва на основі цілісної системи історичних і теоретичних знань та сформованих особистих художніх і морально-ціннісних орієнтирів.

ЗК 2. Здатність до роботи з усім спектром архівних, літературних, фахових, нотних, загальнонаукових, аудіо- та відео- джерел з урахуванням характерних ознак найважливіших тенденцій сучасного музикознавства, а також до застосування методологічних знань для осмислення особливостей світових, і, зокрема, українських історико-культурних, теоретичних та практичних реалій.

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті з використанням сучасних інтернет-технологій для організації і забезпечення власної інноваційної наукової та педагогічної діяльності у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.

Професійні (спеціальні) компетентності:

СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у музичному мистецтві та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з музикознавства.

СК 2. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в освітньо-науковій діяльності.

СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 4. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК 5. Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, а також пояснювати сучасні музичні явища і процеси.

СК 6. Здатність аналітично мислити і практично застосовувати навички систематизації та узагальнення інформації, працювати з іншомовними науковими текстами за напрямом досліджень.

СК 7. Здатність самостійно здійснювати аналіз музичного твору та особливостей його функціонування у певному соціокультурному середовищі.

2.6. Результати навчання

РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з музичної культури та мистецтва і на межі предметних галузей, а також дослідницькі вміння та навички, достатні для проведення наукових досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН 3. Презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові проблеми музичного мистецтва, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН 5. Вміти працювати з найрізноманітнішими джерелами, здійснювати, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію.

РН 6. Застосовувати загальні принципи та методи музикознавчої науки у власних наукових розвідках та у викладацькій практиці.

РН 8. Професійно викладати дисципліни музикознавчого циклу на рівні, що відповідає отриманій освітньо-науковій кваліфікації.

РН 9. Проводити науково-просвітницьку діяльність у галузі музичного мистецтва

РН 11. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у науково-педагогічній та музично-просвітницькій сферах діяльності.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених занять до заліку він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічній групі з викладачем на засадах толерантності та взаємоповаги. Плагіат та інші форми академічної недоброчесності неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять та інших контрольних заходів.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни

Тематика курсу					
Тема, план лекції	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Специфіка та організація науково-дослідницької діяльності 1. Системні ознаки науки. 2. Психологія наукової діяльності. 3. Технологія наукової творчості. 4. Організація процесу наукового пізнання.	Лекції, Практичні заняття	4, 5, 10, 11	6	16 балів	
Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження 1. Функції та принципи методології. 2. Фундаментальна або філософська методологія. 3. Загальнонаукова методологія. 4. Конкретнонаукова (спеціальна) методологія.	Лекції, Практичні заняття	1, 3, 6, 8, 9, 11, 12, 19	8	16 балів	
Тема 3. Теоретико-методологічні засади дослідження мистецтва 1. Мистецтвознавство як наукова галузь. 2. Предметне поле мистецтвознавства. 3. Естетики та філософія мистецтвознавства. 4. Основні напрями мистецтвознавчих досліджень.	Лекції	7, 11, 13, 14, 16, 18, 20	4	6 балів	

Тема 4. Музикознавство як об'єкт наукового дослідження 1. Музикознавство в системі наукового знання. 2. Основні галузі музикознавства. 3. Понятійний апарат музикознавства.	Лекції	11, 13-16, 20	4	6 балів	
Тема 5. Особливості досліджень у музикознавстві 1. Методологічні об'єкти музикознавства. 2. Міждисциплінарний підхід у музикознавчих дослідженнях. 3. Специфіка українського музикознавства. 4. Наукове осмислення методології музикознавства.	Лекції, Практичні заняття	2, 11, 13, 15, 17, 20	8	16 балів	
Разом			30	60	

5. Тематика практичних занять

Практичні заняття за темою 1

Тема: «Визначення основних параметрів наукового дослідження»

Завдання:

1. Визначення об'єкту та предмету за конкретною дослідницькою темою.
2. Визначення мети і завдань за конкретною дослідницькою темою.
3. Визначення актуальності конкретної дослідницької теми.
4. Осмислення джерельної бази конкретної дослідницької теми.
5. Окреслення гіпотези конкретної дослідницької теми.

Література: 4, 5, 10, 11

Практичні заняття за темою 2

Тема: «Специфіка застосування фундаментальних і загальнонаукових методів дослідження»

Завдання:

1. Застосування логічних законів і правил за конкретною дослідницькою темою.
2. Перевірка обґрунтованості використання прикладів у тексті конкретного дослідження.
3. Застосування історичного підходу за конкретною дослідницькою темою.
4. Застосування культурологічного підходу за конкретною дослідницькою темою.
5. Застосування системного підходу за конкретною дослідницькою темою.

Література: 1, 3, 6, 8, 9, 11, 12, 19

Практичні заняття за темою 5

Тема: «Специфіка застосування методів у музикознавчому дослідженні»

Завдання:

1. Застосування герменевтичного підходу за конкретною дослідницькою темою.

2. Застосування компаративного підходу за конкретною дослідницькою темою.
3. Застосування семіотичного підходу за конкретною дослідницькою темою.
4. Застосування аксіологічного підходу за конкретною дослідницькою темою.
5. Застосування методів музикознавчого аналізу.

Література: 2, 7, 11, 13-18, 20

5. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Барна Н., Ісаєв В., Лугуценко Т. Філософія наукового пізнання. Луганськ, 2010. 174 с.
2. Давидов М. Виконавське музикознавство. Енциклопедичний довідник. Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
3. Закович М. Культурологія: українська та зарубіжна культура. К. : Знання, 2009. 589 с.
4. Корягін М., Чік М. Основи наукових досліджень. К. : Алерта, 2014. 620 с.
5. Ніколаєва Л. Основи науково-дослідницької роботи. Львів : Сполом, 2003. 172 с.
6. Рач В., Ігнатова О., Борзенко-Мірошніченко А. Методологія системного підходу та наукових досліджень. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 251 с.
7. Семашко О. Соціологія мистецтва. Львів : Магнолія плюс, вид. СПД ФО В. М. Піча, 2006. 243 с.
8. Шейко В. Культура України в глобалізаційно-цивілізаційному вимірі (історико-методологічні аспекти). К. : Ін-т культурології НАМ України, 2011. 623 с.
9. Шейко В., Богуцький Ю. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина ХІХ — початок ХХІ ст.). К. : Генеза, 2005. 592 с.
10. Шейко В., Богуцький Ю., Кушнарєнко Н. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства. Харків : ХДАК, 2016. 330 с.
11. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К. : Знання, 2011. 310 с.

Допоміжна

12. Кочубей Н. Синергетические концепты и нелинейные контексты. Сумы : Унив. кн., 2009. 236 с.
13. Маркова О. Музична культурологія у системі сучасного гуманітарного знання // Культурологія. Філологія. Музикознавство. 2013. № 1. С. 145–149.
14. Петрова І. Дозвілля як предмет наукових досліджень // Культура і сучасність. 2009. № 1. С. 70–75.
15. Польська І. Методологічна проблематика в сучасному музикознавстві // Культура України. Харків, 2014. Вип. 46. С. 267–275.
16. Скринник-Миська Д. Методологічний дискурс у мистецтвознавстві: культурологічний аспект // Народознавчі зошити. 2012. № 1. С. 90–96.
17. Сумарокова В. Виконавська школа як об'єкт дослідження: до визначення поняття // Наук. вісн. Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. К., 2004. Вип.

40 : Музикознавство, кн. 10. С. 180–190.

18. Шмагало Р. Шлях Львівської школи мистецтвознавства у ХХІ столітті // Вісн. Львів. нац. акад. мистецтв. Львів, 2007. Вип. 4 : спецвип. С. 5–24.

19. Щедровицкий Г. П. Избранные труды. М. : Изд-во шк. культур. политики, 1995. 800 с.

20. Яців Р. Методологічний інструментарій сучасного мистецтвознавства: від описовості до розкриття смислів // «А...Z art». 2009. № 1. С. 8–9.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури

2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського

3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка

4. Інтернет-ресурси:

- Методологія і організація наукових досліджень // https://pidruchniki.com/1584072060986/dokumentoznavstvo/metodologiya_i_organizatsiya_naukovih_doslidzhen

- Категорія: Методологія науки // <https://uk.wikipedia.org/wiki/>